

Секція: Фінанси, гроші і кредит

ТЕРЕЩЕНКО ТЕТЯНА ЄВГЕНІЇВНА

к.е.н., доцент кафедри фінансів суб'єктів

господарювання та страхування

КОВАЛЬ АНАСТАСІЯ МИКОЛАЇВНА

студентка,

Університет митної справи та фінансів

м. Дніпропетровськ, Україна

ПРОБЛЕМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОBOB'ЯЗКОВОГО МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Сучасний стан системи охорони здоров'я України є незадовільним та не дозволяє забезпечити право громадян на медичну допомогу на рівні, передбаченому законодавством України. Проблема полягає, насамперед, у недостатньому фінансуванні, яке необхідне для ефективного функціонування галузі охорони здоров'я.

Загальновідомим є той факт, що смертність в Україні у багато разів перевищує народжуваність, що призводить до значного зменшення чисельності українського населення. Така ситуація погіршується і від впливу політичних та економічних умов, в яких перебувають громадяни нашої держави. Тож сьогодні питання удосконалення медичного обслуговування та якості медичних послуг, які надаються населенню, є пріоритетним, оскільки людина, її життя та здоров'я є найвищою соціальною цінністю.

Розглянувши співвідношення загальних витрат на охорону здоров'я до ВВП в Україні та в цілому у світі, можна побачити значну відмінність. Так, станом на 2013 рік цей показник в Україні склав 7,77%, загальносвітовий показник - 10% ВВП (в окремих країнах досягає 18%

ВВП) [5]. Це свідчить про необхідність проведення реформ системи охорони здоров'я України.

Для того, що покращити таке становище, необхідно змінювати всю систему охорони здоров'я, фінансувати її у належних розмірах, правильно перерозподіляти кошти та контролювати ефективність та цільове використання бюджетних коштів. Також велике значення у вирішенні даної проблеми надається запровадженню загальнообов'язкового медичного страхування.

Сучасний стан функціонування системи медичного страхування в Україні забезпечується добровільним медичним страхуванням.

Розглянемо розвиток галузі медичного страхування в Україні за 2011-2014 рр. (рис.1).

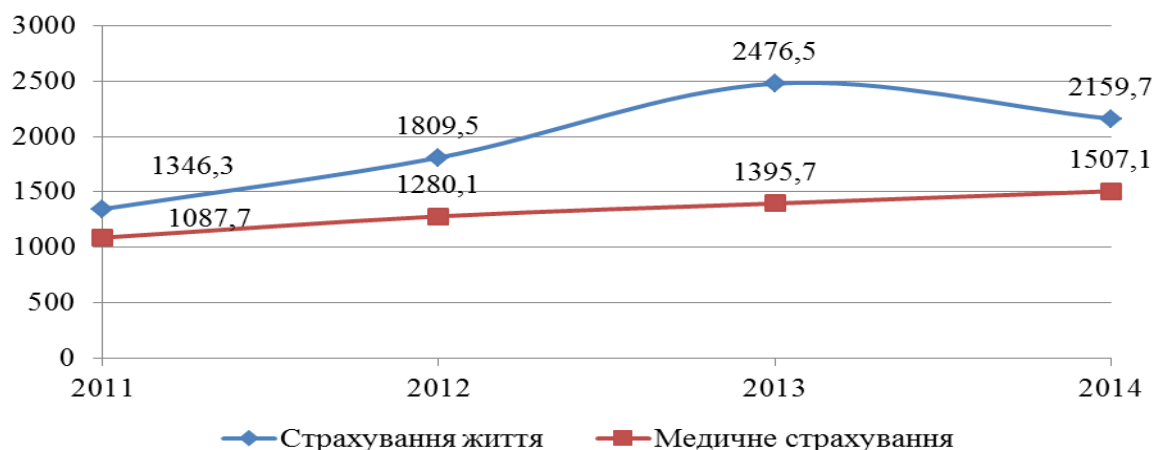

Рис.1 – Динаміка чистих страхових премій з медичного страхування за 2011-2014рр., млн. грн. [2]

З наведених даних можна зробити висновок про тенденцію до зростання чистих страхових премій з медичного страхування протягом аналізованого періоду. Сума чистих страхових премій зі страхування життя досягла максимального значення у 2013 році – 2476,5 млн. грн., але у 2014 році відбулося їх зменшення до 2159,7 млн. грн.

Слід відзначити, що попит на послуги з добровільного медичного страхування зростає за рахунок приватного страхування корпоративних

клієнтів. Лише невелика частина українського населення здатна сьогодні придбати поліс даного виду страхування.

Обов'язкове медичне страхування, як складова частина системи соціального страхування, ґрунтується на обов'язковій участі громадян, підприємців у фінансуванні охорони здоров'я безпосередньо або через посередництво страхових медичних компаній та має певні відмінності у порівнянні з добровільним, а саме:

- законодавче регулювання;
- широке коло застрахованих осіб;
- встановлення тарифів державою;
- страховиками є страхові компанії, контрольовані державою або спеціалізовані державні страхові організації;
- правила страхування встановлюються державою [1, с. 31].

На сьогодні для України можливі наступні шляхи запровадження обов'язкового медичного страхування: за допомогою створення єдиного страхового фонду з обов'язкового медичного страхування або ж за участі страхових компаній, які надаватимуть відповідні послуги.

Перевагою запровадження системи обов'язкового державного медичного страхування зі створенням приватних страхових компаній є наявність конкуренції на ринку, що більш ефективно, ніж існування єдиної монопольної установи на ринку, навіть державної [4]. Однак конкуренція може бути й недобросовісною, що призведе до банкрутства певних страхових компаній. Тому мають існувати жорсткі критерії відбору таких страховиків, необхідно чітко визначити, що передбачає медична послуга, визначити її структуру та методологію розрахунку її вартості тощо.

На шляху впровадження обов'язкового медичного страхування в Україні стоять певні проблеми:

- відсутність нормативно-правової бази, необхідної для функціонування системи обов'язкового медичного страхування;

- можливість забезпечення ефективної тарифної політики;
- низький рівень доходів громадян України, високий рівень безробіття;
- виведення офіційної заробітної плати працівників із “тіні”, адже вона є джерелом сплати страхових внесків;
- складне політичне та економічне становище України.

Враховуючи різний рівень заробітної плати в Україні, необхідним є застосування диференціального підходу до визначення розмірів внесків, надаючи пільги соціально незахищеним категоріям населення та малозабезпеченим громадянам [3, с. 2].

Ще однією проблемою, крім вищезазначених, є суперечність між Конституцією України, що декларує безоплатність медичної допомоги, та запровадженням загальнообов'язкового медичного страхування з стягненням обов'язкових страхових платежів з громадян.

Певні проблеми виникають і з боку сфери охорони здоров'я, вирішення яких має передувати запровадженню обов'язкового медичного страхування, зокрема:

- відсутність механізмів ефективного управління медичною галуззю;
- економічна невмотивованість медичних працівників щодо поліпшенні здоров'я пацієнтів;
- неефективність використання витрат в галузі охорони здоров'я, відсутність контролю.

Вирішення всіх цих проблем потребує часу, фінансових ресурсів, відповідних фахівців. Тому запровадженню обов'язкового медичного страхування в Україні має передувати певний період підготовки, вирішення існуючих проблем шляхом реформування системи охорони здоров'я.

Вирішальна роль у розв'язанні наведених проблем відводиться державі, зокрема розробка відповідного законодавства в сфері

обов'язкового медичного страхування та єдиної стратегії щодо впровадження даної системи.

Отже, впровадження обов'язкового медичного страхування є важливим кроком у реформування системи охорони здоров'я України, адже дана система забезпечить додаткові надходження фінансових ресурсів в галузь, що підвищить якість медичних послуг, а також зменшить соціальне напруження громадян, сприятиме досягненню їх соціальної рівності. Варто зазначити, що дана система страхування потребує чіткого визначення правових, організаційних та фінансових засад її запровадження.

Література:

1. Януль І. Є. Медичне страхування в Україні: проблеми та перспективи / І. Є. Януль // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка: сер. : Економіка. – 2011. – Вип. 126. – С. 30-32.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Любова О. М. Проблеми запровадження обов'язкового медичного страхування в Україні та заходи щодо їх розв'язання / О. М. Любова // Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка". – 2015. – № 3. – С. 1-4.
4. Офіційний сайт Ліги страхових організацій України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://uainsur.com/massmedia/45185>.
5. Офіційний сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.who.int>.